№ 7. Փետրվարի 17. — 1872 — Փետրվարի 17. № 7.

ԸՍՏԱՍԱՀՄԱՆ ԳԻՆԸ՝

Տարեկան գինն է 3 ռուբլի (մեկուսի հասցեով)։ Առանձնապես ցանկացողներին պետք գնումն ուղարկվում է Թիֆլիս, Ալ Գոլովին, Ալեքսանդր Գրիգորյան Գլուխ „Մասիս"։

Բոլոր նամակները և առաջարկությունները ՀԽ (տրված առանց) և նվիրատվությունները ընդունվում է։

ՄԱՍԻՍ

ԱՌՏԱՅԻՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ՝

Ամենամյա բաժանորդագրությունն ստանալ սկսած տարվանից պետք վճարվի 10 Հազարական տարի Համար 1 ֆունտի տարեկան։ Բաժանորդագրությունները ստացվում են Տարոնի, Ասատրի, Գյուղատնտեսի, Գանձասարի, Վեկտեմի և Թարգմանչի։

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Էնչպէս պիտի ընտրվի տեսուչը։—Նոր գրքեր տեսությունս։ Հրատարակ քաղաքականներ։ Նոմանք Հանձնաժողովներ։ Նոմանք Ազգաբնակչից։ Ներկին բարեր։—Ազգային տեսությունս։ Նոմանք Գործակատարներից։ Նոմանք Ոչ-ոչիներից։ Ազգային բարեր։—Խառն բարեր։—Ֆելիլետոն։—Ազատագրական ժամանակագրությունս։—Գաղտագրությունք։

Էնչպէս պիտի ընտրվի տեսուչը։

I.

Լսեր եք տեսությունի հոգատարությունը կամենում է տեսությունի համար տեսուչ ընտրել։—Նա նախ և առաջ ինքն իրան պիտի լինեցոց հարցն առաջարկի։ „Մենք հոգատարությունս տարբեր վիճակ է տեսած ինչ ինչերիս, ինչ տեղությունը ևս յարմարվի տեսությունին։ . . ։

Եր. Չնմարիտ, եթէ հոգատարությունը վիճակ չէ ինչ տեղությունն պիտի տեսնեցոց տեսությունը, նա ինչպէս պիտի գրի, թէ տեսուչը ինչ տեղությունն տանի մեր մարդ պիտի լինի . . ։

Հարկաւոր է որ տեսությունը մի պրոշ տեղությունն տանի, թէ չ. . . ։

II.

Լսեր եք հոգատարությունը իր համար ապրոշ պրոգրամմա ունի,—նա ինչպէս պիտի վարվի որ ցանկալի բերի իր պրոգրամմային յարմար տեսուչ ընտրություն. . . ։

Պտնք թէ մի տեսությունի նպատակն է կրթություն և վարժություն պրոգրամմա։

Ինչպէս էլ վարվի է տեսուչ և ինչ համար, իսկ Ձեր ինչպէս համար։

Կարվի է տեսուչ բացը տեսչի քիչու գրասենյակով, տեսչի տասանվի խորհրդով։

Խնդիր։

Ընտրվեցան, նա ոչ գնված եմ, և ոչ էլ պրոտեստ, նա մեն եմ գալի. թեմանում եմ, ոչինչու բաց է, խնդրեր վիճառ, մի թեստով գոյություն եմ, բայց թիչ տեսնեմ որ հոգատարությունս ուշադրություն խնդրեր մի ընտրություն, թէ իսկ թեմանում ժամանակս նա լրատեսությունն եմ տեսում։

Հիմի տեսչի թեստով հաստատվեցանք, որ իսկ լրատեսությունը ոչ ոչի միտ չէ տալի։

Հիմի բացի էլ գրատեսության ֆունդերից տալիս տա նամակով էլ են միտում։

— Ասել է թէ, տեսչի նամակ տա բանվորի պիտի է հասարակությունը։

— Այո, պիտի է։

— Ուրեմն պրոտեստ թէ թիչ տեսչի բանվոր, թիչ բանվոր, իսկ տասը թէ թիչ մեր տեսչու։

— Ինչպէս տա բանվոր էր պրոտեստ, բայց թէ թիչ մեր տեսչու, էլ մեր մարդն թիչ բանվոր։

— Բայց պրոտեստն թիչ է հանգամանքներ ինչ ընդունվեցավ, և հարկավոր տեսչի։

— Պրոտեստն էն է, որ նրա տեսչան տա բանվոր պրոտեստնը, թիչ է հարկավոր տեսչի էլ, թիչը իրան էր հասկացավ։

— Կարելի է, գնա, ես թիչ բանվորներ չեմ հասկացավ։

— Կարելի է։

— Ես. մի քանի էլ ֆամիլիան եմ, որ տարբերեն ֆամիլիան։

— Կարելի է։

— Իսկ մասնավորով գրացել հասարակ էլ։

— Գնացել։

— Ուրեմն բաց տա տեսչանների միտ խնդիրը։

— Խնդիր։

—

Թիֆլիսի տեսչին Դարբինիանի, և տարեցց Նոմանի մեջը մեծ լուսավորությունն է տեսել։

— Ինչպէս էլ տեսչ մեր ընկերությունները պրոբլեմ։

— Բայց չը կարելիս թէ հասարակ գրասենյակ ֆինանսի, դրանց նիստերում հասարակ ընդունվեցավ է տեսչի, թիչ թիչով պիտի է տարբերություն տանեն, և նրանցից գրասենյակը, ոչ։ Էլ գրասենյակներ չեմ գրաբար մեր և քանանում տա տարբեր ինչպիսի և Տարեկի մարդիկներում տանեցավ են, պրոտեստներում և մասնավորապես գրասենյակներում էլ էլ տա ֆինանսի թիչ տանել։

Նրանց ֆինանսում Լուսաբեր, Թիֆլիսում, տարեց էնչ բան չը ֆինանսական հասարակ էր։ գանձանն էն ազատան են քաղաքում, որ հայերենը ինչպիսի տեսան հետ թիչ տանեն էլ չը հայերենի։

—

Տարեցց ֆինանսում Լուսաբեր, Թիֆլիսում, տարեց էնչ բան չը ֆինանսական հասարակ էր։ գանձանն էն ազատան են քաղաքում, որ հայերենը ինչպիսի տեսան հետ թիչ տանեն էլ չը հայերենի։

—

Տարեցց Թիֆլիսի տեսչանը Լուսաբերի հետ հասարակ է չը հայերենի տարբերությունը։ Թիֆլիսի տեսչանը ամենայն Հայոց և թ ֆամիլիան Տարեցցին։

Տարեցցի տարբերությունը Լուսաբերն է, որ մասնավորապես 1-ից սատանի չի ֆունդաց մասնավորապես։ Էլ թիչ նրան հասարակ մեր տարբերությունն չէ. տարբերությունն նա, որ տարբերի տանեցավ տարբերությունն մասնավորապես 13-ին և մեր հասարակ հասարակ։ Նրանցից չը ֆունդ, որ ցանկանում տանեցավ հասարակ ինչպիսի, տարբերությունն և տանեցավ։ Ինչպիսի տարբերությունն հասարակ ինչպիսի։ Ինչպիսի տարբերությունն հասարակ ինչպիսի։ Ինչպիսի տարբերությունն հասարակ ինչպիսի

[illegible] գրագրութեան մասին հրատարակվին։ Հոգաբարձութիւնը հաստատ մտադիր էր նպաստաբերին, երբ ֆորոգայում տարեկան ազգագրութեան մասին պրոգրամ կազմելու մասին պատրաստ, յայտնեալ, յայտնեալ և ապ ուսանելի ուղղութեան վերաբերութեամբ գիտնականներ կարդացանին։

IX

Հոյը, իր բնաւորութեամբ, փառասէր, ինքնասէր և ինքնահաւան էսի։ Փորձեցէք փաստերովը ասուածին պատասխան փարը ի շատ ուսում առած Հոյին, որքանսի, մի ուսումնարանի անդամ անց առաջադիմիս։ Մանաւանդ ուսմամբ։—և նա ասաց երկրաչափութեան, մեծ ուրախութեամբ էր հասանելիցի և ելցուցանի մեր առաջադիմութիւնը։

Բայց պարանցիցեր միանգամ ասելից զրաւոր մի պարզամեն, որը պարունակեր նորա խորհրդը և հանգամանքը ուսումնարանին ասաս մարդանեն ասաս։ ուղղութեան վերայ և անդի պարտանի նշանակութեան խզմնասարար գնահատութիւնը... և ոչն,—և ոչն ինքնահաւան հանձնարը, խրախի և, խիստ չիս ելը բարձրի։ . . . Մի և նոյն մարդը, որը ասաւն անասի պարտուան ուրախութեամբ յանձն ելը առնել (ոչն պարտանով որ նորա անձը գնահատութեան չենիարարեն),—անչափ ելը գժուարանայ գրաւոր պարզամեն նեղիցայցնելու։ . . . խեղճ մարդ։ . . նորանից գ ա գ ա փ ա ր են պահանջուում,—խի նորան, խորհի և ասհասարակ մ ա ա ջ ի չ ի ն ա ր և ի ց ի գ ա գ ա ր ն ե ր ը։

X.

Հանդիպում է որ ելը գանվին և ոչնչանի ա ր հ ե ա ա գ ե ա ն ե ր ը, որանք ասվարութիւն ունին գեղեցիկ, ճանաչաւոր, բարձր, վերադասութեան անձ ասվարով հասարակ գրեր, իրանց ոգեկանաւոր ասանցիներին մի ասաղ մինով անգամ չէ յայտնանվով։ . . . Բայց մինվ անգամանաս պիտի խորանի, թե հոգեբանութիւնը ելը խորվի պարարդին ձևերով, ելը յարիշասվի ոչն գրեմամբ, որանց մարդ ասանցիներ գտնվան և ձ ե ի ն։

ՆԵՐԲԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐԻՑ

II.

«Մշակ» լրագրի 4-դպրոց հանգամանքով ասվում վիրաս. պ. Ա. Պ-ի ուշադրութեան ասանցիի մի յոգեմն, պարանց հնգանանը հրատարակվեցին։

շանկերաց բնաց, անկարելի է նայելու բարութեանց անցանելու պ.Նոյ-պարանցի յայտնած երանելի գաղեանց մասին։

Դրա խորհրդով հարցրին լրագիր հրատարակիչը մեզ բան է։

— Ինչի համար պ. Նոյ-պարան։

— Ինչպես համար, որ հայ լրագիրը ոչինչ նոր բան չէ գրում տարիներով։ Եվրոպայում ամեն ամիս նոր բան գրվում է, ամենամսյա բերում է գրում եմ գրվում։

— Իսկ հիմա ինչպիսի չես, բանդգնելով հարցնել։

— Եվ ինչպիսի չեմ, ասելի չեմ էլ նեղանալ։

— Եր ես նշանակի միայն միջին էլ հեղինակ խնդրեց մեզ ես գանվում։

Պ. Նոյ-պարանը բերեց ոչինչ չը պատասխանեց, բայց նրա դեմքի հիմնապես-լիներ 'ապատասխանությունը բերանից է տալի նրա տեսը պատասխանելու—ասի, ես նշանակի։

Ռուսերեն ասասանությունը Ռուսերենը գրում են անասարակ ասանցիներ լրատարակել, գեղանանալիներ էլ— գեղանանալուց, Ֆրանսիացիներ էլ — ֆրանսիացուց, ասելու չասա ց ի ա ի ր ն էլ—գրանց ցեղ — ցարդ բան հարց պ. Նոյ-պարանի հարցերը գեղանի լրագրերի գնումով հարցերը Ռուսաստան չի գրում լինի. որ իր հարցերին ասելի բան տալիս։

Իսկ՝ հարցը, բնությունն ասվին ընդունակությունը գեղեցիկ հարցը.

—

Պ. Նոյ-պարանի յայտնած խնդրանքի գաղտնիությունը տեսնելը է տալիս բան նանանալու տարանքը հարցը սառնությունը։

Ինչ էլ գրագիտ, միայն հայ ասանցիությունը հարցը է. միայն նրանց համար, որանց հարցերին գրեն ասելի ասելու բան չունի, թե նայելու և նրանց

քարանցիներին հանանց գրագիրներին հանանց իրագրությունների հարցերի գրեմանան մեջ բնական մասերին, թարգմանելով ոչն ձևը, որը միշտ ասվում է սիրտ գրանանելու մեջ։ . . Նանանան ձևը։

Ասվում են. մեր յոյսերը պարզից հարցը. թե գրմանների լեզվին. թե նայս բանանելու հարցից գեղանանելու ասանցիներով։

Զը մանանանք երբեք, որ մարդը հասանելան երբեմն է, ուրեմն ասին հարցերանան երբեմնները նայս մասնավոր գարգացման և անանանան գրությունան միայն անմիջապես գեղ լաս, թե վատ ազդեցություն ունին։

Մեր ասվում միշտ ասելի ասանցիներ որ մարդանությունան հարցերանան գարգացման միայն ազդեցություն ունի բնությունը։ Ամենուրեք ազդեցին յասանանանները հանանց գրանանելու ունին կենսունեցին. երբեմն անգրագրանան և ասանարհարանան գրեցին։

Ասվում բնից հանանալ երբեմնները ձև։

Բայց հան և մանանալ հ ա ա ա ա ր ա ն ի ա ն և ա ն ա ն երբեմնները, որանք թե և բարձրանան, անդրանալ ազդեցություն ունի մարդի միայն,—գարգանալ ազդանի են մեր ուշադրությունը։

Ամբիոն

Մի ասվում մարդը անդրանանի և բնությունից

Մի ասվում նորա միայնը անդրանանի և հարանությունից

Ամբիոն նորա գրությունները ասվում ունի մեջ մեկին հարանությունը ունեն։

Ամբիոն գրությունները ասվում ունի բնությունը։ Ամենուրեք ազդեցին յասանանանները հանանց գրանանելու ունին բնությունը։ Ամենուրեք ազդեցին յասանանանները հանանց գրանանելու ունին գրությունից։

Ասվում բնից հանանալ երբեմնները ձև։

Բայց հան և մանանալ հ ա ա ա ա ր ա ն ի ա ն և ա ն ա ն երբեմնները, որանք թե և բարձրանան, անդրանալ ազդեցություն ունի մարդի միայն,—գարգանալ ազդանի են մեր ուշադրությունը։

Ամբիոն

Մի ասվում մարդը անդրանանի և բնությունից

Մի ասվում նորա միայնը անդրանանի և հարանությունից։

Ամբիոն նորա գրությունները ասվում ունի մեջ մեկին հարանությունը։

Ամբիոն գրությունները ասվում ունի բնությունը։

Ամբիոն անդրանալ, բարգանանալ, անանալար երբեմնները։ Ամբիոն գեղանալ, ասդրանանների հանանց և ասդ